

TARBIJAVAIIDLUSTE KOMISJONI OTSUS

Asja number 19-1/25-14452
Otsuse kuupäev 31.01.2026
Komisjoni koosseis Taavi Hein

Tarbija
Kaupleja AS Alexela (10015238)

Tarbija nõue Arvete korrigeerimine

Resolutsioon:

1. Jätta tarbija avaldus rahuldamata.
2. Kui vaidlevad pooled ei nõustu komisjoni otsusega, on neil õigus pöörduda sama vaidluse läbivaatamiseks maakohtusse.

Asjaolud:

Tarbijal on kauplejaga sõlmitud fikseeritud hinnaga elektrienergia müügileping perioodiks 01.12.2022 kuni 30.11.2029.

Lepingus on fikseeritud elektrienergia hind Päevahind 17.500 s/kWh (km-ga); ööhind 13.500 s/kWh (km-ga).

Tarbija leiab, et kaupleja ei ole täitnud lepingut kokkulepitud viisil ega ulatuses.

Lepingus kokkulepitud hind on brutosumma (koos käibemaksuga). See tähendab: 1) Hind sisaldab käibemaksu; 2) Hind on fikseeritud kogu lepingu perioodiks (kuni 30.11.2029); 3) Käibemaksu muutustele ei saa tugineda brutosumma „neto+KM” mudeliks ümberkujundamiseks.

Kaupleja on kuni juunini 2025 esitanud kõik arved brutosummadena 20% KM-ga, alates juulist 2025 brutosummadena 24% KM-ga.

Tarbija on seisukohal, et käibemaksu muutumine ei anna müüjale õigust muuta tarbijalepingus fikseeritud lõpphinda, netohinna „kohandamine“ on sisuliselt lepingu ühepoolne muutmine.

Tarbija heidab kauplejale ette brutosummade eiramist, netotariifide ühepoolset konstrueerimist, käibemaksu muutuse nihutamist tarbijale ja arvestusmudeli muutmist ilma tarbija nõusolekuta.

Tarbija soovi täitmiseks krediteeris kaupleja nõ puudustega arved ning asendas need nõ korrektsete andmetega. Tarbijat kaupleja koostatud uued arved ei rahuldanud põhjendusel, et need

ei vasta lepingule.

Kaupleja seisukoht:

Elektrimüüja ei saa esitada brutosummas elektrienergia hinda – vastasel juhul ei ole lisanduvaid makse võimalik välja tuua.

Nii oli ka varasemalt tarbija arvel elektrihinda kajastatud netosummana. Erisuseks oli see, et tarbija lepingule kohaldus käibemaksuseaduses sätestatud maksuerand, mis võimaldas tarbija elektrienergia hinda mitte muuta ning jätkata lepingule elektrienergia tarnimist 20% käibemaksumäära kohaldamisega. Kuna 30.06.2025 selline maksuerand lõpetati, tuli hakata kohaldama ka tarbija lepingule 24% käibemaksumäära. Tulles kliendi pretensioonile vastu, otsustas elektrimüüja antud juhul teha kliendile erandi – säilitada tarbijale kohalduv netohind samal tasemel, mis see oli ajal, mil kliendiga leping sõlmiti ning mil Eestis kehtis käibemaksumäär 20%. Kuivõrd elektrimüüjal ei ole võimalik alates 01.07.2025 deklareerida elektrienergia müügi käivet teistsuguse käibemaksumääraga tuleb esitada teenuse eest osutatavaid arveid kohaldades sellele 24% käibemaksumäära. Seega selleks, et antud tarbija nn lõpphind maksumäära muutumisega ei muutuks, on muudetud tarbija nn netohind (elektrienergia hind ilma käibemaksuta) soodsamaks, millega on hõlmatud 24% käibemaksumäär, millise vahe kannab elektrimüüja. Seega on esitatud arved korrektselt.

Komisjoni põhjendus:

Komisjon on tutvunud vaidluse asjaoludega ning jätab tarbija kaebuse rahuldamata. Tarbija nõuab, et kaupleja peab esitama arved lepingus sätestatud brutosummadega, lõpetama ühepoolsed muudatused, mis muudavad neto-/brutosuhte või hinnastamise struktuuri ning korrigeerima juuli-oktoober 2025 arved vastavalt algele lepingule.

Täiendavalt on avaldaja märkinud, et „see ei ole vaidlus käibemaksumäära üle, vaid kohustuse rikkumise küsimus VÕS § 108 tähenduses – lepingut ei ole täidetud kokkulepitud viisil ega ulatuses“. Kuna tarbija nõue ei puuduta vaidlust käibemaksumäära üle, siis komisjon käibemaksu määra osas seisukohta ei võta ega analüüsi ka seda, kas tarbija üldse saakski tuvastusnõude esitada. Kaupleja on korrigeerinud tarbijalt nõutavat tasu ega nõua kauplejalt käibemaksumäära muutumisest tekkinud vahe katmist.

Tarbija on 9. oktoobri 2025 kirjas täpsustanud, et tema nõue ei puuduta käibemaksumäära, vaid lepingulise brutosumma ühepoolset tõlgendamist ja sellega seotud ebajärjekindlat arveldamist.

VÕS § 100 lg 1 tähenduses on kohustuse rikkumine võlasuhtest tuleneva kohustuse täitmata jätmise või mittekohane täitmine, sealhulgas täitmisega viivitamine. Tarbija on seisukohal, et arved ei ole koostatud korrektselt, mistõttu on tarbija esitanud kaupleja vastu täitmisnõude VÕS § 108 lg 2 tähenduses.

Kuivõrd lepingu kehtivuse osas ei ole väiteid esitatud ning komisjonil puudub samuti kahtlus, et poolte vahel sõlmitud leping võiks mingil põhjusel olla kehtetu, siis tuleb komisjonil tuvastada tarbija nõude eeldusena kauplejapoolne kohustuse rikkumine.

Komisjon ei ole tuvastanud, et kaupleja on jätnud lepingust tuleneva kohustuse täitmata või lepingut muul viisil rikkunud. Tarbija ei ole toonud esile, millist lepingus kokkulepitud kohustust kaupleja arvete koostamisel rikkus.

Kaupleja ei ole rikkunud ka seadusest tulenevaid kohustusi. Kaupleja on selgitanud, et vastavalt elektrituruseaduse § 75¹ lg-le 1² on elektrimüüja kohustatud elektriarvele lisama arveldusperioodil tarbitud elektrienergia koguse, tasutava summa ja selle jaotuse vähemalt sama paragrahvi lõikes 2¹ nimetatud komponentideks. Viimase kohaselt tuleb tarbijale esitataval arvel eraldi esitada elektrienergia hind, võrgutasud ning lisanduvad tasud, maksud ja lõivud vastavalt mõistetele, mis on sätestatud Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruses (EL) 2016/1952, mis käsitleb Euroopa maagaasi- ja elektri hinnastatistika ning millega tunnustatakse kehtetuks direktiiv 2008/92/EÜ (ELT L 311, 17.11.2016, lk 1–12). Seega ei saa selle kohustuse täitmiseks elektrimüüja esitada brutosummas elektrienergia hinda, vastasel juhul ei ole lisanduvaid makse võimalik välja tuua.

Ka varasematel tarbija avaldustel on elektri hinnad kajastatud netosummana. Erisuseks oli see, et tarbija lepingule kohaldus käibemaksuseaduses sätestatud maksuerand, mis võimaldas tarbija elektrienergia hinda mitte muuta ning jätkata lepingule elektrienergia tarnimist 20% käibemaksu määra kohaldamisega. Kuna 30.06.2025 selline maksuerand lõpetati, tuli hakata kohaldama ka tarbijaga sõlmitud lepingule 24% käibemaksu määra.

Kaupleja tegi kliendile erandi, säilitades tarbijale kohalduva netohinna samal tasemel, mil see oli ajal, kui kliendiga leping sõlmiti ning mil Eestis kehtis käibemaksu määr 20%. Kuivõrd elektrimüüjal ei ole võimalik alates 01.07.2025 deklareerida elektrienergia müügikäivet teistsuguse käibemaksu määraga tuleb esitada teenuse eest osutatavaid arveid kohaldades sellele 24% käibemaksu määra. Seega selleks, et antud tarbija nn lõpphind maksumäär muutumisega ei muutuks, on muudetud tarbija nn netohind (elektrienergia hind ilma käibemaksuta) soodsamaks, millega on hõlmatud 24% käibemaksu määr. Vahe kannab kaupleja.

Kaupleja on täiendavalt selgitanud, et kuna arveid luuakse süsteemis automaatselt, ei olnud võimalik neid juuli ega augusti kohta enam tagantjärele süsteemis muuta. Seetõttu lisati ülalnimetatud muudatuse rakendamiseks esimesele tarbijaga peetud vestlusele järgneva arvelduskuu arvele kompensatsioon kahe kuu (juuli ja august 2025) eest, mil tarbijale kohaldati käibemaksu määra muudatusega seotud elektri hinda. Kuivõrd tegemist oli erandliku muudatusega, ei olnud võimalik süsteemil tagantjärele arvutada eelmise arvelduskuu tarbimise maksumuse vahet, mistõttu lisati mõlema arvelduskuu (juuli ja august 2025) eest tarbijale kompensatsioon summas 5 eurot kuu kohta, s.o 10 eurot mõlema kuu kohta. Selleks, et täita tarbija soov, krediteerida nõ puudustega arved ning asendada need korrektsete andmetega, tuli kauplejal selleks vormistada süsteemivälised kreditarved ning süsteemivälised uued arved nimetatud perioodide kohta. Seda on kaupleja arveldusosakond teinud.

Lähtudes eeltoodust jätab komisjon tarbija avalduse rahuldamata. Komisjon ei ole tuvastanud kaupleja kohustuse rikkumist. Täiendavalt märgib komisjon, et VÕS § 108 lg 2 p 2 kohaselt ei või kohustuse täitmist nõuda, kui selle täitmine on võlgnikule ebamõistlikult koormav või kulukas. Komisjon leiab, et tarbija nõue on ebamõistlik sõltumata sellest, kas kaupleja võis arve vormistamisel eksida, kuna vaidlus puudutab üksnes arve vormistamist ning tarbija õiguste rikkumist ei ole võimalik tuvastada.

TKS § 60 lg 2 järgi kui pooled komisjoni otsusega ei nõustu ja seda ei järgi võivad nad pöörduda sama vaidluse läbivaatamiseks maakohtusse.

Taavi Hein

/allkirjastatud digitaalselt/